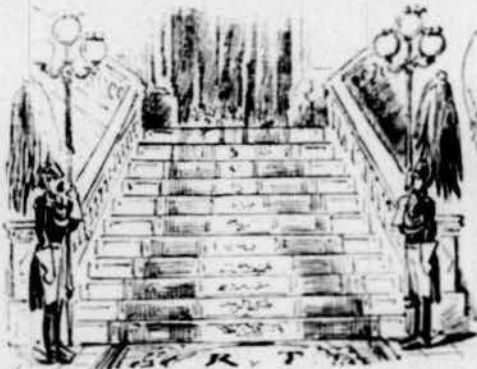




PERIÓDICH POLÍTICH VERMELL

—VENTA: 30 exemplars, 1 pesseta; Un número, 5 cèntims.—Surt 4 llum los divendres ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, 1 pesseta trimestral; Estranjer, 2.—

### PROJECTES DE BARCELONA



Pels inútils tot se gasta.

Y ab los útiles no s' hi pensa.

EFECTES D' UN MANIFEST

Lo manifest del Consell Federal que s'ha publicat de poch ab la firma d'en Pi i Margall al peu, ha tingut lo mèrit de preocupar a tots los parits y a tots los homes que s'ocupan de la política.

Los federals pactistes, en general, l'han aplaudit sens reserves. Identificant ab la conducta d'en Pi, aprovan la lògica de son manifest, encara que molta gent de la coalició que ha vingut a declarar.

Los federals orgànics, parit microscòpic que no té rahó de ser, lo censuran... per competència de federalisme.

Los republicans progressistes, si 'ns referim als soldats d'aquest parit, pot ben dirse que son los que 'l'deploren més y ab més bona fe.

Los possibilistes, seguint impertèrrita ls consignes de son papa Castelar I, se donan aire de satisfaits per no haver entrat en la coalició que en lo citat manifest se declara trencada, y perdona la vida a tots los republicans que 's treuin del pou de las benevolencias monárquicas a que 's ha portat la mal cap de son jete.

Los monarchichs han procurat donarse per contents y satisfaits del manifest d'en Pi, perquè diuen que ell proba, al trencar la coalició, la inutilitat de tots los esforços dels republicans pera anferriar las actuals institucions monárquicas. Qui no 's consola es perquè no vol. Tan de lleu posa 'l citat document als mails de la monarquia, que 'l més acertat per part de sos partidaris era ter lo desentès en tal extrem, ja que de donarse per ajudats no podian sortirne avoros.

Resultar: los soldats republicans revolucionaris descontentos de que sos jefes no se sàpigan entendre, son aixís que ja per falta d'intel·ligència entre ells vagué la República.

Los monarchichs, més poch y més mal avingats que 's republicans, no las tenen totes a pesar de la ruptura de la coalició, puig senten a dir que 'l dia del perill tots los revolucionaris aniran a la una pera provocar lo gran daltabaix, y saben que no més pot durar lo de avuy lo que tardí 'l poble a agafar la escombra ab pic y coraça pera fer neteja que tan de tabol com avuy està fent carrera a la sombra de la política.

LA AMNISTIA

Es actualment objecte de molta comentaris la conveniència ó inconveniència d'una amnistia general per part del Govern als emigrats republicans.

S'hi barreja en tal acte, com a condició exigida pel actual Govern, l'abandono per part del Sr. Ruiz Zorrilla de sa acció revolucionaria y sa retirada de la política activa.

A tal preu no creyem que pugua ser comprada una amnistia.

Renegant de sos tretze anys de continua conspiració, en Ruiz Zorrilla perdria en un moment lo que li ha costat tan de temps d'adquirir: lo dictat de con tant enemic dels Borbons, dictat inapreciable precisament avuy, ja que la conseqüència política es una ratena entre nostres més afamats homes públics.

La amnistia, donchs, no pot resultar certa en tals condicions.

Ademes, al Govern es a qui més convé ferse lo generós en aquest assumpto, ja que 'l donar amnistias borra antics odis y conquista voluntats noves per qui las dona. lo qual per cert no vindria gens malament al Govern: ni a la monarquia.

De masdo, que, si volen donarla, ha de ser sens condicions.

D'altra manera tindria l'aspecte d'un negoci polítich, y en aquests negocis no sempre hi guanya aquell que s'ha cregut tirar millor sos càlculs, sino, com altre joch d'etzar, aquell a qui las circumstancies y la sort més favoreix.

LOS PROJECTES DE BARCELONA

D'ensí que 'l benemèrit Sr. Rius y Tauler manega las cireres del arbre barceloní, que a la ciutat dels comptes tem com aquelles cases que pera sortir ben mudats al carrer, la miseria 's la estragos dians de la família.

Si tinguessim de jurar a Barcelona per las exterioritats, creuríem que es una de las ciutats més ricas y poderosas del món.

Actualment se portan a terme 's traballs de una Exposició universal, y així sol tindria de acursarnos exuberancia de vida, per quan a Europa no més s'hi poden atrevir ab probabilitats d'exit Londres y París.

Després aixequem un monument com d'igual no 'n hi ha en lo món, y gracias que no 'l fem a qualsevol perdulari acaparador de riquesas, com altre Anton Lopez ó Güell y Ferrer, sino que 'l aixequem al indiscutible gent de Colón.

També contractem tarugos a preus convencionalis, sense prendres la molestia de mirar per cara buscant ls millor y més barato.

De jardins per aquí, adorns per allà, gasto per 'l indret y ramboniat per la esquerra, ls pulen demanarme, y tot a preus exorbitants, que desde la escala d'honor de deu mil duros que 's projecta a ca la Ciutat fins a ls indemnizacions que s'han pagat per las gabias de la Exposició, la burxaca dels barcelonins s'ha de veure més aburrida que impleat cessant y més vuida que cervell de carí.

En tot aixó s'han gastat, se gastan y s'gastaran molts milions. No hi fa res. (Qué signifiquem per Barcelona, quan aixís nos veyem las manifestacions de vida? Viscu Sant Francisco de Paula Rius y Tauler, y es segur que, si no arribem a fermar los gastos ab llangonissas, a lo menos anirem al hospici en cotxe.

Y un cop extasiats en la part lúbrica, més que la brillantina que llueix las patillas de nostre alcalde, de las prosperitats de Barcelona, anem al tantó que crema, que be tindrem motiu de cridar auxili per' pagar lo foch.

Tenim una riera d'en Malla, amensava perpetua dels barcelonins en temps de plujes, que impedix la urbanisació de moltes vies del ensenar. L' acabaria de quedar costaria molt menys que 's sots d'una quarta part dels requistes de la Pajarera universal que s' prepara. Donchs la tal riera continua ostentantse ma extensa com una boria de seda de la vara de don Pazo Primera Pedra.

Lo sistema de clavegueras a Barcelona es pitjor que la moralitat d'alguns empleats de Cuba. Donchs corrent, que contiñi la peste en las clavegueras, per més que 'l posar rentu a aixó fora més convenient a la salut pública que totas las escalas d'honor, las exposicions y 's monuments que pugan sortir de la barrieta del gran benemèrit.

Que 's mateles on son insalubles, que estén mal servits de mercats y puor encara d'ayguas, que 's carrers menos centrachs estan fets una llantima, y que tot aixó son reformes de primera necessitat, es ben sapigu de tothom, desde 'l Ton de la Roqueria al cap-part de casa la Ciutat.

Mes aixó no vol dir res. Aquí 's tracta de lluir a tota costa, y res hi la 'l viure ni 'l morire entre pudors de clavegueras, carrers plens de pou de fanch ó pols, rieras que impiden la urbanisació y amensan desbordarse cap a dins de la ciutat, si en cambi mena una parca d'Exposició universal, aixequem grans monuments emmallevant los diners, tractem d'enfustar carrers a pes d'or y fem que 's nostras administradors manejin los miters y 's milions a cabasso, com si volguessim donar materia de marmuració als que diuen que « qui oll toca 's llits se n' una ».

Lo sistema d'administratiu que avuy impera a Barcelona es lo del boato y trampa endegant. Las primeras necessitats de la vida pública son desatesas pera lliensarse a plans descabellats.

Y seguint aquest imprudent camí, no 'ns quedará als barcelonins més tonye que anar a parar al hospici en cotxe, es a dir, fent lo senyot, perquè en mi de nostras miserias may tallará un benemèrit que derotxi en lora lo que necessitariam pera satisfer las primeras y més apremiant necessitats de Barcelona.

LO QUE PASSA

Antigament, es a dir, quan la Iglesia manava als reys y governava las nacions, era costum creure que 's llamps no tocavan los llochs sagrats, com ho era també suposar moltes cosas sobre la superioritat del clero, ardits y trampas

paradas ab intenció dels mateixos capellans pera adquirir més prestigi.

Avuy las tradicions aquestas, reformadas pel sentit comú, subsisteixen encara entre la gent ignorant, pero cada dia s'perden més tenint en compte 's aconteiximents que s' desarrollan en contra d' aquestas rancias ideas.

Lo llamp, produhit per la combinació de dos naúols, carregat 'l un d'electricitat positiva atmosfèrica, y 'l altre d'electricitat negativa terrestre, te la rara propietat de caure ab preferència sobre 's llochs elevats, escullint també ab preferència 's metalls com a bons conductors del agu fluído. Aquesta particularitat, apreciada degudament per Franklin, va feil inventar lo para-raayos.

Es tal la ignorancia encara d'alguns capellans, que ab la intenció d'allunyar los llamps han fuet las campanas quan hi ha tempesta, sent no pocas vegadas causa de desgracias per atreure 'l llamp, com va passar fa uns quinze dies a Badajoz, ciutat francesa, que tocant lo sagrista, per ordre de son superior, las campanas de la Iglesia, va caure 'l llamp demunt la massa d'aram de la campana, y seguint, com sempre, la corda, va matar al que la tenia a las mans.

Suposem que aixó hagued passat un parell de sigles abans; sens dubte 'l sagrista hauria sigut víctima de la cólera divina, fent de sa mort un miracle.

Ab aixó de miracles no passan avuy en dia alguns de molt bons, com per exemple 'l següent, succhit a Lourdes.

Al anar un geperut a curarse en aquelles salutíferas ayguas, va tindre la bona idea, al entrar al bany, de ferse benedir per una colla de capellans que 's trobavan allí presents; pura casualitat!

Després prenent la posició del Jesus marít, entra a l'aygua, y ¡oh miracle! ¡oh indulgencia divina! la bata que 'l cubria fins als peus anava minyant poch a poch de la esquena al contacte del aygua, fins que, donant un crit capes d'axordar a un mort, sortí del líquid 'l ex-geperut ab la esquena més plana que un bicalló, y se agemolló als peus dels capellans maravillats y 's posá a adorarlos com si fossin sants.

Mes com sempre hi ha algun destorb en los miracles d'avuy, va succhir que un dels que presenciaren lo fet, un militar retirat, no pogueteja avenir de com s'havia operat 'l escamoteig del gep, va fer com 'l incrédul sant Tomàs, volgue tocar, y al passar lo dit per la esquena del miracle va retirar-lo ple d'una materia gomosa y dolça. ¡Tota la trampa s'havia descubert! ¡lo gep no havia sigut més que un gran tros de sucre!...

Sera

CARTAS DE FORA

Sr. Director de LA TRAMONTANA.

La Bisbal 12 de Setembre de 1887.

Molt Sr. meu: Ab motiu de la romeria, ó més ben dit del viatge barato-recreatiu-carlista que se celebra per anar a Lourdes, tots los caracolíls de La Bisbal y son parit estan més contents que maldorons de capella guapo, puig diuen que 'l acte que han celebrat demostra fins a la evidència que la fe d'Espanya may moria.

Si las romerías d'ara 's tinguessin de fer com las d'aquells temps en que hi anavan a peu y fins descalços, 's 's podrian embolicar ab una fulla de pi tons los peregrins ampordaneses que haurian anat a Lourdes. Mes com avuy hi van ab ferrocarri y procuran provehisse de de pollastres, galls y demés animals, com ells, y tot se barreja entre homes y donas, ja es tota una altra cosa.

Unas tres dotzenas, fenthi grans esforços, se reuniren entre tots los dels voltans d'aquesta vila y de dintre d'ella pera anar a pelegrinear a Lourdes. Pera veure aquelles caras y aquells posats s'hi podian llugar cadixas. Y mentres ells pujavan al tranvia provechits d'armes pera estripar al primer atrevit goll hi oca que se 's pous a tret de cavalla, y hoixet hoixet anavan fent algun bram del *Ruchis al inferno*, se sentian uns crits de *¡heeé!... ¡heeé!*, al entorn dels peregrins, que donavan a entendre per quina meta de bestia 'ls preñian los bisbalencs.

Lo dia 5 del corrent més van estar de retorn, arribant més malmesos que la sotana de moosten







factors y colaboradores son empleats de la projectada Exposició.

Vaig començant per que s'atreveix a defensar-la. Cadascú mira per casa.

Per haver venut carn de burro, a Sevilla han condemnat a varios subjectes a un any y un dia de presó, multa de doscentas pessetas, costas y accessorias.

Vetaquí una burrada que ha sortit bon xich cara a sos autors.

Havem rebut los dos primers números de Las Dominicales del Racionalismo, que s publica a Madrid.

Es un periódich ben escrit que ve a augmentar lo número dels defensors del lliure-pensament.

Ben vingut sia, y procuri no donar feyna al fiscal.

Lo general Terrerós, gobernador de Filipinas, sembla que té un genit pitjor que una sogra ab dolor reumático.

Y vetaquí que per fer massa de general ha disgustat a casi tota la oficialitat d'aquella guarnició, que per poch se promou un conflicte d'indisciplina, y que ara venen reclamacions al govern contra dit senyor.

Mes com lo principi d'autoritat quedaria coix si s'corregís degudament lo mal genit de un general, lo govern li donará la rahó, y qui li piqui que s'ho grati.

Ja se sab que l'peix gros se menja l'petit. Y l's peixos grossos del exercit poden atacar mes be als altres.

Per ser ells com son peixos espasas.

A unas de las islas Palaos, aquellas possessions d'Espanya que junt ab las Carolinas tant se varen disputar als alemanys, s'hi han mort de fam quatre soldats que hi estaven de guarnició, per no haverse recordat d'ells las autoritats espanyolas.

Bon assumpto pera cantar un poema a la patria.

(Perx conseguir tals glorias conservém nostras possessions del Asia)

Segons diuhen los ministerials, aviat seran lleys tots los projectes del govern sobre l'Jurat, lo matrimoni civil, sufragi universal, etc.

Vamos, que prometem igual que si no sapiguéssim qui son.

TAL COM PENSO

Quan veig que passa un enterro  
a una lluz ni vauit,  
demostrant que l difunt era  
algun pobre menestral,  
compadint a sa familia  
no poch menos de pensar:  
—(Quanta n'hi ha a las horas d' ara  
que s' fan un tip de plorar)

Mes si l' enterro es molt lluhit  
y en tot s'hi veu lo gran gust,  
veient clar per aquell lluz  
que l mort era un gran ricatxo,  
llavors penso, sense pena  
pel rich que ha desist de viure:  
—(Quanta n'hi ha a las horas d' ara  
que s' fan un panxo de riure)

A. ROSSELL



Dilluns d'aquesta setmana, entre 'ls varios llamps que caygueren en nostra ciutat, n' aná a parar un al convent de monjas de Montesion de la plassa de Santana.

Dues monjetas que duvan lo caldo a una altra de malalta foren acariciades per son Espós en forma de llamp, y malehida la gracia que va ferlos la carícia.

Una d' ellas aná de tombellons per terra quedantse com ja ja fos a la gloria, y a l' altra va passarli igual que si somés truytas y al despertar-se s' trobés ab los ous a la mà.

Totas las demes monjetas reberen també l'justo consèguent, quedant poch agrahidas a la rapida visita de lo voluntat de son marit. Segons diuhen que creuhen, ey. Que pel demés, jo no m' embolico.

En molts altres punts de Barcelona que no son convents també van caure llamps, mes com ja casi ningú s' descuyda de seguir la descircundada idea de posar para-rayos, aquesta circumstancia priva a molts de rebre una visita tan satisfactoria com la de las monjas de Montesion.

¡Ah heretjes! Seguiu los adelantos moderns, que os privaréu de la immensa satisfacció de morir rebentats per la propia mà del mateix Deu que os ha fet.

Si tenim de creure a Lo Crit de la Patria, periódich carlí de Barcelona, lo conjunt de pelegrins espanyols de tres sexes homes, donas y capellans que anaren a Lourdes en-sumavan fins a 1700.

Voim creure a peus junts lo que diu lo periódich carca, per mes que tinguem motius pera suposar que aquest número l' ha contat tenint a la memoria aquell miracle dels peixos y dels pans.

Mes si en tota la catòlica Espanya no s' poden reunir mes que mil seicentas personas (es un dit) per un acie tan important com es, segons diuhen, lo fer una visita ab todas las campanias a la seva Senyora, y si d'aquest número ne trevem los sacerdots, las beyatas que hi van d' arròs comissionadas pera fer bulto y los obligats al sacrifici per la gabis dels pecats, quants voluntaris restan?

Al devot que m' tregui aquest compte d' aritmética parda, li regalo unas ulleras de voltar la sinia.

Y podrà utilitzarlas en qualsevol altra pelegrinació.

Lo mateix periódich catòlic, apostòlic y catàlic, diu que tan sols dintre de la religio pot ferse práctic lo lema liberal de «ja no hi ha fronteres.»

Electivament. Si en lo mon no hi hagués més que convents de freres y de monjas, iglesias, hospicis y bñderias, y un papa-rey los amo de tot ab lo poder temporal mes absolut, s' haurian acabat las fronteres, y quedaria resolt lo problema social de la igualtat.

Tots forem iguals... en haver perdut la condició de personas.

Es aquest lo regnat social de Jesucrist que tan pregona la carinalla pera feros felissos!

Lo papa Lleó XIII casa una nevoda (no val a maliciar) y li dona quaranta mil duros de dot.

Admirém a la Providencia, que fa que un pobret que está pres y geu a la palls, segons los catòlics, pugar fer regalets de doscentas mil missas a cada nevoda.

Qui no hi veu aquí un miracle

Després d' una hidropesia de nou mesos adquirida lent exercicis... espirituals, una esposa del Senyor d' un convent de Palencia s' ha multiplicat en duas personas, bifurcante ab un angelet gros y roig com un rector.

Que Sant Antoni l' guardi, l' engreixi y l' estimi com al seu porquet, pera perpetuar la reverenda classe autora de tals bifurcacions miraculosas.

A Sant Esteve de Castellar lo diumenje passat morí una dona després de més de dos mesos de pensa enfermetat.

Lo marit de la difunta, agotat de recursos per la llarga malaltia de sa muller, no disposa més funcions relligiosas que l' enterro catòlic, y encara gracias.

Y succehí en aquesta cerimonia, que al demanar un acompanyant al rector que dongues las gracias a la concurrencia, com s' acostuma fer en aquell poble, lo reverent contestá.

—Enterros d'aquesta classe no valen la pena de donar las gracias.

Y no va donarlas. Jo no ho estranyo.

Quan un home va perdent las gangas que l' fan viure, es natural que no estigal de gayre bon humor.

**KARABA**  
Una frueta vendrà tu prima. Axi un article nostre dona la segona; part del dos se sena caparr la tercera. V si encara no satis lo que es, ab lo que hi dit, la quarta, una beca molt axada, comenca en prima las tres.

**TERS DE SILABAS**  
Sustituir los pochs ab lletres que, llegides horizontal y verticalment, digan: la primera, xolla, lo que portan los capellans; la segona, un nom de dona en diminutiu, y la tercera, un nom de dona.

**ANAGRAMA**  
—Una tot de feridors quinque molt amich Tatal. No son tot, amich Segovia, plogreure si está un xich mal Xixot com cal.

**GEROGLIFICH**  
V + V  
I I  
—  
AXI I

**SOLUCIONS**  
A LAS CARRERAS DEL NÚMERO PASSEY  
KARABA-CONVERSA — PERLA-DI-QUE, GI,  
LONGORITO NUBERICH — BOMBRE, TARRERA, TUDRA,  
ANDU, TUDO, BOT, BE, S,  
ENDEVALLEA — L' OIL,  
GEROGLIFICH: — No hi ha inscriptions sense part.

Barcelona.—Tipografia LA ACADEMIA, Ronda de la Universitat, 8  
CORRESPONDENCIA ADMINISTRATIVA  
J. B. (Valls).—Rebuda los sellons. Pot ja fer las remesas cada vuyt ó deu números ZITARRIA.  
F. P. S. (Lleyda).—Rebuda la lletra y abonada a son compte.

**LA REVOLUCIÓ**  
poema en tres cants  
original de  
**J. LLUNAS**

Folleto de 32 planas, ilustrat per lo distingit dibuixant Manel Moliné, elegantment imprès en paper satinat y ab una magnífica cuberta de color.  
Preu DOS rals

Se ven a Barcelona en los kioscos de la Rambla y a fora en casa dels correspondents de LA TRAMONTANA.—Enviant directament l' import a nostra Administració, també s' remeten exemplars sueltos pel correu.

ESTÁ JA EN PREMPSA  
**DE SALLENT Á IGUALADA**  
Y VICE-VERSA  
VISTE MISTERIOS D' UN PASTOR Y UNA DONZELLA  
ILUSTRAT AB CARICATURAS

Poden ferse nous pedidos d'aquesta tan interessant com verídica historietta, que seran remesos pel correu dintre pochos dias.  
Preu UN ral  
25 per 100 de rebaixa als correspondents.

EN PREPARACIÓ  
**ALMANACH DE LA TRAMONTANA**  
per l' any 1888